

Etický kódex poradcu na linkách pomoci občianskeho zdrúženia IPčko

IPčko

IPčko je občianske združenie, ktoré od roku 2012 stojí pri ľuďoch, keď potrebujú pomoc a podporu. Cieľom IPčka je, aby ľudia, ktorí sa ocitnú v náročných a krízových situáciách mali nonstop dostupnú odbornú prvú psychologickú pomoc a podporu. Pri plnení tohto cieľa využívame a prepájame najnovšie psychologické poznatky s modernými technológiami.

Sme skupina psychológov, sociálnych pracovníkov a špeciálnych pedagógov, ktorí sú presvedčení, že pomoc a podporu musí dostať každý, keď sa cíti zmätený, slabý, nešťastný, sklamaný, sám. Robíme ťažkú, no pre nás najkrajšiu prácu na svete.

IPčko je súčasťou Integrovaného záchranného systému, členom Asociácie liniek pomoci a International Association for Suicide Prevention.

Poradenskú a krízovú pomoc poskytujeme anonymne, bezplatne, nonstop a diskrétnie na linkách pomoci IPčko a v ďalších projektoch.

ONLINE POMOC

LINKY POMOCI OZ IPčko

IPčko.sk je linka pomoci pre mladých ľudí, kde získajú prijatie, pomoc, podporu a profesionálny prístup od psychológov a sociálnych pracovníkov pri riešení poradenských a krízových situácií na nonstop anonymnej a bezplatnej chatovej a mailovej poradni.

Krízová linka pomoci je špecializovaná linka pomoci pri akútnych životných situáciách a poskytuje pomoc cez telefón, chat, e-mail, videoporadenstvo v slovenskom aj ukrajinskom jazyku.

POMÁHAJÚCE WEBY A PROJEKTY

Pomoc je pre ľudí v ťažkostiah dostupná aj na webových stránkach www.chcemsazabit.sk (pomoci pri samovražde) a www.stalosato.sk (pomoc obeťiam kybergroomingu) a prostredníctvom projektu Online terénnnej práce, v ktorom skupina psychológov denne mapuje online priestor a intervenuje v uzavorených skupinách na sociálnych sietiach a na streamovacích platformách a vytvára pomáhajúci obsah (videá, články, kampane, podcasty, live streamy).

POMOC V OSOBNOM KONTAKTE

Káčko je špecifická krízová služba, ktorá je k dispozícii anonymne ľuďom v akútnej životnej kríze a je založená na osobnom stretnutí. Centrá krízovej intervencie Káčko sa nachádzajú v každom krajskom meste na Slovensku - v Bratislave, Nitre, Trnave, Žiline, Trenčíne, Banskej Bystrici, Prešove, Košiciach a najnovšie aj v Michalovciach.

Krízový intervenčný tím IPčko je výjazdový tím v každom kraji na Slovensku, ktorý prichádza priamo za človekom v akútnej kríze, k tragickým a náročným situáciám, či pátracím akciám po nezvestných osobách. Je súčasťou centra krízovej intervencie Káčko.

Nízkoprahové kluby sú bezpečné miesta pre mladých ľudí, ktorí v nich nachádzajú priestor na zmysluplné trávenie voľného času, no zároveň neformálnu psychologickú pomoc. V našich kluboch sa stretáva odbornosť, neformálnosť, pomoc, zážitok, záujem a rozvoj. Aktuálne prevádzkujeme 5 klubov pre mladých ľudí - Klub Machovisko (Bratislava), FLEK KLUB (Trnava), ID KLUB (Nitra), KREATE KLUB (Prešov) a CONNECT KLUB (Michalovce).

„Nečakajte na svojich lídrov, ale začnite teraz - od človeka k človeku.“
Matka Tereza

PREAMBULA

V živote každého človeka sa občas čosi zasekne a je potrebné to „opravit“. Niekoľko razy však veľmi ťažké „opraviť“ ľudský život. Často sú totiž problémy také komplikované, že jeden človek na ne nestačí. Vtedy je dobré mať po boku niekoho, kto vie pomôcť, podá pomocnú ruku, pomôže osušiť slzy. S cieľom, aby bola pomoc dostupná na pár klikov sme vytvorili linky pomoci IPčko.sk a Krízová linka pomoci, špecifický projekt Online terénnej práce aj fyzické miesta, v ktorých je odborná pomoc postavená na nízkoprahových pricípoch.

Internet je súčasťou života. Najmä pre mladých ľudí primárny zdrojom zábavy, slúži im na nadvázovanie sociálnych kontaktov, vyhľadávanie, stáhovanie hudby, filmov či hranie online hier. Väčšina mladých ľudí je aktívna na sociálnych sieťach, internetových diskusiách. Sú v zložitom období, v ktorom sa prejavuje najviac duševných ťažkostí, no napriek tomu sa mladí boja vyhľadať pomoc alebo je pre nich ťažko dostupná. V IPčku sme si uvedomili, že ak chceme nadviazať komunikáciu s mladými ľuďmi a pomáhať im, tak je potrebné kontaktovať sa s nimi tam, kde trávia svoj čas.

Ľuďom, ktorí prežívajú náročné životné obdobia ponúkame online poradenstvo v tých oblastiach ich života, v ktorých pocitujú ťažkosti a nevedia si pomôcť vlastnými silami. Vytvárame príležitosť a bezpečný priestor, aby mohli dostať odpovede, na svoje otázky. Často sa stávame súčasťou príbehov ľudí, ktorí sa cítia sami, snažia sa zlepšiť svoje vzťahy, pomôcť vyriešiť situáciu v rodine, zažili rôzne traumaticke situácie, domáce a aj sexuálne násilie. Mnohí trpia depresiami, prekonávajú anorexiou a niektorí z nich majú aj myšlienky na samovraždu. Všetci ľudia, ktorí sa na nás obrátili, majú k dispozícii možnosť individuálneho poradenstva – odborne vyškolení poradcovia poskytujú pod odbornou externou a internou supervíziou podporu pri riešení ich zložitej životnej situácie.

Týmto chceme podať pomocnú ruku hlavne tým ľuďom, ktorí sú ohrození rôznymi sociálno-patologickými javmi a chceme rozvíjať ich kompetencie pri zvládaní ťažkostí. Podľa viacerých odborníkov internet vytvára špecifické prostredie, ktoré mení naše správanie – v porovnaní s našim správaním v reálnom svete, sme omnoho viac otvorennejší, oveľa viac vyjadrujeme pocity, ľahšie dokážeme odložiť zábrany a prekonáť nesmelosť. V kontexte internetového poradenstva to znamená, že klient má menej zábran a otvorennejšie sa vyjadruje o svojich problémoch. Možnosť anonymného zverenia sa s problémom, vytvára pocit bezpečia, čo v kombinácii s ľahkou dostupnosťou služby povzbudzuje ľudí riešiť svoje problémy. Internetové poradenstvo tak má svoje výhody, ktoré sa dajú využiť v prospech mladého človeka, zároveň má však aj svoje limity, ktoré je potrebné mať na zreteli pri poskytovaní takejto služby. V našej práci sa snažíme o profesionalitu a ľudský - priateľský prístup, chceme byť podporou pre seba navzájom a aj pre tých, ktorí u nás

hľadajú pomoc. Chceme, aby každý zažil skúsenosť prijatia a nezostával so svojimi problémami osamote.

Nasledujúce etické princípy sú založené na základných hodnotách spoločnosti citlivej, zdvorilej, vnímavej a ohľadupnej k potrebám druhých. Spoločnosti, ktorá prijíma každého človeka.

OSOBNOSŤ PORADCU

- Poradca je v neustálom styku s ľuďmi, a preto by mal dosahovať vysokú úroveň morálnych vlastností.
- Poradca vykonáva svoju prácu svedomito, čestne, v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a snaží sa ich uplatňovať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.
- Poradca má právo na uplatnenie výhrady vo svedomí, v rámci výkonu práce má právo konať alebo nekonáť, v súlade so svojim svedomím.
- Poradca zachováva mlčanlivosť vo vzťahu k osobným údajom klientov v súlade so zákonom č. 18/2018 Z. z. O ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.
- Poradca nesmie používať, prehliadať, podporovať, alebo spolupracovať s akýmkoľvek prejavom diskriminácie. Poradca predchádza činom a situáciám, ktoré sú nehumánne, alebo diskriminujú jednotlivca, či skupinu ľudí.
- Poradca nesmie tolerovať, ani ospravedlniť akúkoľvek nečestnosť, podvod alebo klamstvo.
- Poradca nesmie dopustiť, aby jeho osobné problémy, úzkosti, právne problémy, užívanie návykových látok, alebo psychické problémy ohrozovali záujmy klientov, ktorým pomáha. Takéto situácie vždy komunikuje so svojim nadriadeným.
- Poradca sa za žiadnych okolností nesmie dostať do sexuálneho kontaktu s jednotlivými klientmi, ktorým pomáha, nezáleží na tom, či je kontakt založený na obojstrannej zhode alebo vynútený.
- Poradca nesmie sexuálne obťažovať jednotlivých klientov, pričom pod sexuálnym obťažovaním rozumieme sexuálne návrhy, žiadosti o sexuálne služby a iné verbálne alebo fyzické správanie sexuálnej povahy.
- Poradca pristupuje ku klientom piateľsky, no vzťah, ktorý vzniká medzi poradcom a klientom, ostáva na profesionálnej úrovni. To znamená, že sa mimo rámc vzájomne nekontaktujú a nevyhľadávajú. Osobné stretnutia poradcu s klientom sú možné len za účelom odbornej pomoci v priestoroch organizácie, po dohode a súhlasom supervízorov liniek pomoci a riaditeľa organizácie. Ak akýkoľvek kontakt s poradcom iniciuje klient, poradca klientovi podá citlivo vysvetlenie a informuje ho o výhradnej možnosti kontaktu prostredníctvom organizácie IPčko.
- Poradca nesmie používať hanlivé výrazy v písomnej ani v ústnej komunikácii s jednotlivými klientmi, ani pri rozprávaní o klientoch. Poradca používa vhodné a zdvorilé výrazy pri komunikácii s jednotlivými klientmi, aj v komunikácii o klientoch.

- Poradca poskytuje svoje služby len tým ľuďom, ktorí prejavili o takúto pomoc záujem. Tento svoj záujem klienti potvrdia prihlásením sa na linky pomoci IPčko.sk alebo Krízová linka pomoci cez komunikačný kanál, ktorý preferujú (chat, e-mail, video, telefón).
- Poradca používa jasné a zrozumiteľné informácie a klientov, ktorí prejavia o pomoc záujem, informuje o účele poskytovaných služieb, rizikách spojených so službami, obmedzeniach služieb, o práve klientov odmietnuť alebo odvolať ponúkané služby, o časovom rámci, na ktorý sa ponúkané služby vzťahujú a o alternatívach poskytovaných služieb. Poradcovia poskytujú klientom možnosť klášť doplňujúce otázky.
- Klient má právo byť informovaný o možných rizikách poskytovaných služieb, napr. o možnosti porušenia dôvernosti zdieľaných informácií a) pri využívaní verejných sietí počas komunikácie s poradcom, b) zásahom hackerov prípadne poskytovateľa internetových služieb, c) pri e-mailovej komunikácii môžu byť e-maily zaslané na nesprávnu adresu, prípadne ak je počítač zdieľaný s inými ľuďmi, existuje riziko porušenia dôvernosti zdieľaných informácií zo strany týchto ľudí a pod.
- Klient má právo byť informovaný o ochranných opatreniach, ktoré poradca realizuje, aby predišiel možným rizikám.
- Klient má právo byť informovaný o alternatívach online poradenstva, ako je napríklad a) poradenstvo prostredníctvom osobného kontaktu, b) zverenie sa s problémom piateľovi alebo členovi rodiny, c) požívanie relaxačných cvičení alebo meditácie a pod.
- Poradca má právo a povinnosť robiť záznamy o poskytovaných službách. Ak tieto záznamy obsahujú kópie citlivé informácie o klientovi, klient má právo byť o tom informovaný. Poradca nesmie použiť akékoľvek informácie o klientovi na iné účely, ako na svoju prácu na linkách pomoci IPčko.
- Poradca (rovnako aj ostatní odborní pracovníci) má právo na svoje súkromie.
- Poradca vynaloží primerané úsilie na zabezpečenie kontinuity pomoci klientom liniek pomoci v prípade, že jeho služba je prerušená faktormi ako je napr. choroba, nečakané denné udalosti, ukončenie svojho pôsobenia na linkách pomoci a pod.

VZŤAH PORADCU A KlientA

- Primárnu úlohou poradcov je napomáhať zvyšovaniu kvality života klientov a rozvíjať ich kompetencie. Poradca odpovedá na potreby klienta, ktoré klient spontánne vyjadri a reaguje na ne profesionálnou intervenciou, na základe odborných vedomostí, supervízie, hodnôt a usmernení organizácie. Plne dodržiava Dohovor o právach dieťa. Všeobecne platí, že záujmy klienta sú pre poradcu prioritné. Môže sa stať, že poradca pred záujmami klienta uprednostní svoju zodpovednosť voči spoločnosti alebo konkrétnym právnym úkonom, ktoré prekryjú lojalitu voči klientovi. O tomto kroku bude klient poučený.
- Poradca ku každému klientovi, ktorému poskytuje pomoc, pristupuje starostlivo, individuálne, s úctou a rešpektom jedinečnosti a dôležitosti každého človeka.

Otvorenie sa jedinečnosti a pozitívne prijímanie vzájomných odlišnosti, nám pomáha prekonať prípadné stereotypy a predsudky.

- Poradca rešpektuje potreby, vôleu a priania jednotlivých klientov a pomáha klientom v ich úsilí identifikovať a objasniť svoje potreby.
- V prípade, že sa poradca a klient dohodnú, že požadované informácie budú klientovi zaslané e-mailom, klient má právo byť informovaný o tom, kedy môže takýto e-mail očakávať.
- Používanie pseudonymov (nickov) je bežné pre internetové prostredie a klient nie je povinný používať svoje skutočné meno. Klient má však právo byť informovaný o mene a kvalifikácii poradcu.
- Poradca rešpektuje právo klienta na súkromie. Poradca nevyžaduje osobné informácie od jednotlivých klientov, pokiaľ to nie je nevyhnutné pre poskytovanie pomoci. Ak sú osobné informácie zdieľané s poradcom, platí zásada dôvernosti. Poradca môže prezradíť dôverné informácie v prípade potreby iba s platným súhlasom dotyčného klienta.
- Poradca sa zaväzuje zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojej práce a ktoré v záujme organizácie alebo klientov nemožno oznamovať iným osobám, a to aj po skončení pracovného pomeru; to neplatí, ak ho tejto povinnosti zbavil štatutárny orgán organizácie. Porušením princípu mlčanlivosti nie je zdieľanie skúseností a informácií na supervíznych stretnutiach, ani ich rozbor so supervízorom na pracovisku, či počas individuálnych supervízií.
- Poradca podporuje právo jednotlivých klientov na vlastné rozhodnutia; nepreberá zodpovednosť za činy jednotlivých klientov, necháva ich samých rozhodovať a niešť za svoje rozhodnutia zodpovednosť.
- Poradca môže obmedziť právo jednotlivých klientov na vlastné rozhodnutia, pokiaľ takéto konanie alebo potenciálne konanie predstavuje vážne, predvídateľné a bezprostredné nebezpečenstvo pre neho alebo pre iných. Je doporučené spoločne uvažovanie nad alternatívami riešenia problému a konzultácia so supervízorom.
- Poradca konajúci v mene klientov, ktorí nemajú schopnosť prijímať vlastné rozhodnutia, podniká primerané kroky na ochranu záujmov a práv týchto členov.

VZŤAH PORADCU K ORGANIZÁCII

- Poradca si je neustále vedomý poslania svojej pomoci, jej hodnôt a etických princípov, koná v súlade s nimi. Poradca vykonáva svoju službu čestne a zodpovedne aj vo vzťahu k organizácii.
- Poradca dodržiava záväzky voči organizácii, ktorej je zamestnancom.
- Poradca prispieva k zlepšeniu postupov a služieb organizácie.
- Poradca rozumne využíva zdroje organizácie, šetrí finančné prostriedky a nikdy ich nespreneverí, ani nepoužije na nežiaduce účely.
- Poradca jasne rozlišuje medzi výrokmi a činmi, ktoré koná ako súkromná osoba, a ktoré koná ako zástupca organizácie, v ktorej je zamestnancom.

- Poradca sa zaväzuje bezodplatne šíriť dobré meno organizácie a dbať o ochranu jej záujmov. V prípade problémov a nezrovnalostí, najskôr ich riešiť priamo so zástupcami organizácie, a nie prostredníctvom tretej osoby.
- Poradca hovoriaci v mene organizácie, ktorú zastupuje, reprezentuje oficiálny postoj organizácie.
- Poradca bez súhlasu riaditeľa organizácie alebo jeho žiadosť neposkytuje vyjadrenia pre médiá týkajuce sa činnosti organizácie.
- Organizácia, v rámci ktorej poradca vykonáva svoju prácu, prijme primerané opatrenia vedúce k zamedzeniu, odhaleniu, prevencii a náprave neetického správania sa poradcu. Poradca je oboznámený so stanovenými zásadami a postupmi v prípade neetického správania sa. Ak je to nutné, zástupcovia organizácie príjmu opatrenia prostredníctvom vhodného postupu.
- Poradca, ktorý sa domnieva, že jeho kolega konal neeticky, sa usiluje prediskutovať problém s kolegom, ak je to možné, a ak je pravdepodobné, že takýto rozhovor bude produktívny. Ďalším krokom je oznámiť neetické správanie kolegu riaditeľovi organizácie.
- Poradca sa zaväzuje zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojej práce. To neplatí, ak ho tejto povinnosti zbavil štatutárny orgán organizácie.

KOMPETENCIE PORADCU

- Poradca vykonáva svoju prácu v rámci svojich právomocí, správa sa kompetentne iba v medziach svojho vzdelania, odbornej prípravy, priatej konzultácie alebo pod dohľadom supervízora.
- Poradca je aktívny v napínaní potrieb a zabezpečovaní služieb pre klientov s potrebou pomoci.
- Poradca prispieva k vytváraniu životných podmienok vedúcich k naplneniu základných ľudských potrieb jednotlivých klientov, ktorým pomáha.
- Poradca zabezpečuje prístup k potrebným informáciám, službám a zdrojom, rovnosti príležitostí a zmysluplnnej spoluúčasti na rozhodovaní pre klientov s potrebou pomoci.
- Poradca požiada o radu zástupcov organizácie, ak je táto konzultácia v najlepšom záujme klienta. Poradca pri konzultáciách so zástupcami organizácie zverejní dostať informácií o danej situácii klienta, potrebných na dosiahnutie cieľa konzultácie. Potom postupuje podľa odporúčaní organizácie.
- Poradca sa neustále snaží rozvíjať a zvyšovať svoje odborné vedomosti a zručnosti, a aplikuje ich v praxi. Organizácia, v rámci ktorej poradca vykonáva svoju prácu, je pre poradcu podporou a zázemím pre rozvoj jeho kompetencií, viedie ho počas jeho zapojenia na linkách pomoci IPčko, organizuje školiace semináre, pravidelné individuálne a skupinové externé expertné supervízie, na ktorých sa poradca poviňne zúčastňuje.

VZŤAH PORADCU KU KOLEGOM

- Poradca rešpektuje znalosti a skúsenosti svojich kolegov a ostatných odborných pracovníkov. Poradca je ochotný spolupracovať s kolegami a ostatnými odbornými pracovníkmi, aby bol využitý synergický efekt spolupráce v prospech pomoci klientom.
- Poradca si váži dôveru, o ktorú sa s ním delia kolegovia v rámci vzájomného kontaktu, počas jeho zapojenia sa na linkách pomoci IPčko.
- Poradca vytvára a udržiava vhodné podmienky, ktoré uľahčia kolegom eticky a kompetentne vykonávať svoju prácu.
- Poradca rešpektuje rozdiely v názoroch a praktickej činnosti kolegov a ostatných odborných pracovníkov. Kritické pripomienky k nim vyjadruje na vhodnom mieste a vhodným spôsobom. Poradca vyhľadá pomoc supervízora pri riešení sporu vtedy, keď konflikty s kolegami vyžadujú príležitosť profesionálne nad nimi uvažovať.
- Poradca prejavuje kolegom rovnaký rešpekt a spoluprácu, akú mu ponúkajú oni.

VZŤAH PORADCU K SPOLOČNOSTI

- Poradca podporuje rozvoj citlivej, zdvorilej, vnímavej a ohľaduplnnej spoločnosti k potrebám druhých na miestnej až po globálnu úroveň.
- Poradca podporuje rozvoj jednotlivcov, komunít a prostredia, v ktorom žije.
- Poradca uľahčuje a podporuje podieľanie sa miestnej komunity na napĺňaní potrieb jednotlivých jej členov.
- Poradca vytvára a podporuje podmienky, zásady a postupy, ktoré preukazujú rešpekt pre odlišnosť, chránia práva a potvrdzujú rovnosť a sociálnu spravodlivosť pre všetkých ľudí.

Poznámka: "Poradca" sa v Etickom kódexe uvádza v mužskom rode, ale pod týmto pojmom máme na mysli poradcov a poradkyne.